

Universitätsbibliothek Wuppertal

Omnia Divini Platonis Opera

Plato

Basileae, 1551

Euthydemus (argumentum)

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-245](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-245)

lucem ueniant, uehementer incumbō. Vellem autem his inter nos decursis, quid uirtus sit, ostenderemus, itemq; doceri possit nec ne monstrarem: nec sæpius nos Epimetheus ille sic in disputatione fallat, quemadmodū distribuendo neglexit, ut tu narrabas. Pro metheus enim ea in fabula mihi magis quàm Epimetheus placet, cuius exemplo utēs & uniuersæ uitæ meæ prospiciens, hæc omnia tracto. Ac si tu uelis, id quod ab initio dixi, libentissime de his rebus tecum deliberarem. Tum Protagoras, studiū hoc tuum, inquit, ô Socrates, sermonisq; cursum laudo. Et enim cum cætera, nisi me fallit opinio, à me absint uitia, inuidia certe omnium maxime abest. Et de te quidem apud multos sæpe iā dixi, quod omnium quos cōuenerim maxime te mirer, æqualiū certe prorsus. Adde quin etiam nil mirum mihi fore, si sapientiæ studio clarus euadas. Ac de his aliàs quando cūq; uoles edisseremus. Nunc iam hora est, ut me ad alia conferam. Ita, inquam, agendum est, si tibi uidetur, quādo quidem & ipse iam pridem aliò abire cogebat, ut dixi: uerum tamen ut Calliæ honesto adolescētī morem gererem, perstiti. His dictis atq; auditis abiimus.

ARGUMENTVM MARSILII FICINI

FLORENTINI IN EUTHYDEMVM.

PLATO insignis charitate uir in Euthydemo, quemadmodum & sæpe alibi, studet animos ad seria natos à uanis sophistarum nugis auertere, ostendens eos uel ubi de rebus grauisimis agitur, ludere spemq; audientium ubiq; deludere. Hos autem & alibi aliter, & hic ita describit, curiosos & uanos in uerborum altercatione certatores. promptos ad quoduis dictū, seu uerum, siue falsum sit, refellendum. Primo quidem ostendit, quā auarum sit ingenium sophistarum, cum Euthydemus Dionysodorusq; fratres sophista, artem militariē, qua gloriantur, parati sint mercede docere, quam nullus unquā uendidit. Deinde quā ambitiosum. Quippe cum iudicalem peritiam unā cum militari, & utramq; unā cum sophistica, quæ longissime inter se discrepant, simul profiteantur. Tertio quā uanū, nempe iam senes à rebus ad uerba, à ueritatis studio ad mendacia sese conferūt. Quarto quā contemnendū. Breui enim & ad summum biennio quilibet cauillatoriam hanc assequitur facultatem. Quinto quā periculosum. Nam cui mirum uideri debet simplices adolēcentes fucatis sophistarum argutijs facile irretiri, falsisq; inde opinionibus perniciosisq; moribus imbui, quando quidem & Socrates ipse senex sapientissimūq; fingitur eadem esca illaqueatus, admirabundusq; ad sophistarum gymnasia properare. Adde quod & Socraticus ille dæmon qui à nullo decipi posse uidetur, à sophisticis horum nebulonum præstigijs fingitur esse deceptus. Interea Socrates etiam in senectute scholarum puerorum, & ludos musicae, uerborumq; rudimenta frequentans, nos admonet, primo quidem ne quid ad disciplinarum perfectionem uel minimum contemnāmus. Deinde ne, ut sæpe accidit, subrustico quodam uerecundie rubore à discipline studijs arceamur. Tertio ut Solonis more tandiu discendum nobis esse censeamus, quamdiu uiuendum. Proinde quod sophista Socraticam aduersus eos ironiam nunquam animaduertunt, immo uero nihil tam magnificum in eorum laudes adducitur, quin facillime credant palamq; recipiant, duo nobis declarat præcipue: alterum quidem, nihil uanius his nebulonibus reperiri posse: alterum uero, eos qui ad alios fallendos impensus student, nimirum sua ipsorum fallacia facillime falli. Præterea quod præstigiatores eiusmodi uirtutem quam pollicentur, neq; præstant unquam, neq; ad ipsam alicubi exhortantur, sed ad consuetas uerborum cauillationes ubiq; refugiunt, easq; quasi res serias studijs alijs quasi ludis proculdubio anteponunt, tria potissimum nobis significat. Primum: eos qui uirtute ipsi ornati non sunt, eam nunquā uel ratione, uel exemplo posse docere. Secundum: homines uerborum nimium curiosos, res bonas nunquam uel consequi uel afferre. Tertium: eos qui facillime plurima pollicentur, minime omnium promissa seruare. Accedit ad hæc quod Socrates sophistas ad docendā uirtutem allicit discipulorum diuitum plurimorumq; turba tanquā ambitiosos nimium & auaros. Sed ibi sub persona Critonis admonemur, ne temere cuilibet curandum animum committamus. Quod uero Socrates sophistas dum uirtutem promittunt, interim quasi deos obsecrat, aperte declarat ab ipso deo uirtutem esse petendā, hominesq; uirtute præditos quasi diuinos habendos esse. Item quod illos ob uirtutis studiū regibus beatiores existimat: planè significat uirum uirtute præditum, primo quidem suisq; suis, deinde & regum esse regem. Docet præterea Socrates in Clinia curando quantā cum charitate quanta curandæ iuuentuti adhibere diligentiam debeamus. Mox uero sub insolentissimorum sophistarum pollicitationibus parturiunt montes, nascetur ridiculus mus. Sed & notanda est ibi hyperbolica quædam ad uanos homines deridendos Socratis ironia. Deinde incomparabilis uanitas nebulonum pro rebus uerba, & illa quidem ineptissima ubique præstantium, quumq; exhortationem ad sapientiam promiserint, ad pueriles ineptias relabentium. Tum Socrates uniuersum sophistarum gymnasium ait, ludum esse uerbo-

rum, eosq; rerum naturā omnino latere, atq; artificiosas illorū telas, sola uerborū expositione significationisq; distinctione posse dissolui. Obsecrat deinde facetissima quadā ironia sophistas, ut post ludos ad seria ueniant: proponitq; formulam quandā, ad cuius exemplar exhortationē ad philosophiam ab illis exoptet. In eiusmodi formula felicitatem primo quidem communi notione describit, bene uiuere. Deinde hoc ipsum bene uiuere uel in ipsa rerum ad uotum consecutione, uel in recto rerum ipsarum usu probat consistere. Atq; utrinque per inductiones concludit: sapientiam, cum sola & consequatur res ad uotum, & utatur recte, solam beatos efficere. Ibiq; talis in inductionibus ordo conspicitur, ut si per singulas uite partes sapientia tum ad uotū consequitur, tum recte utitur, consequentem in uniuersa uita finem uite communem summumq; bonum sapientia eadem afferat in consecutione prospera rectoq; usu consistens. Inter argumentandum uero præclara fulget sententia sectæ Stoicæ fundamentum, externa uidelicet & corporea esse indifferentia potius & communia, quam aut bona, aut mala dicenda. Proprie uero bonam esse sapientiam, malam uero insipientiā. Siquidem per illam bona omnia, per hanc omnia mala nobis euadunt. Ideoq; sapientiam solam beatos facere posse. Quod uero in scientia potestas ad felicitatem tota consistat, tria ipsa felicitatis nomina à priscis Græcorum auctoribus insituta declarant, scilicet Eudæmonia, Eutychia, Eupragia. Primum significat cognitionem boni, secundū consecutionem, tertium uero usum: que omnia scientia nobis perficit. Quam boni scientiam Plato & hic & alibi dicit quodammodo omnem esse uirtutem. Sapientiam quidem esse absoluti diuiniq; boni scientiam. Prudentiam uero, scientiam bonorum malorumq; proprie ad hominem pertinentium. Iustitiam quoq; scientiam bonorum malorumq; pro meritis distribuendorum. Fortitudinem autem scientiam circa bona & mala audendi atq; metuendi. Temperantiam deniq; scientiā circa bona malaq; similiter asciscendi atque fugiendi. Meminisse præ cæteris hic oportet, Platonem & hic & sæpe alibi innuere sapientiam non tam humano studio comparari, quam purgatis mentibus diuinitus infundi solere. Quippe cum animus huic cōiunctus corpori, ad res penitus à corpore separatas reddatur ineptus, & quasi noctua sub nimio diuinorū splendore caliget. Quapropter Socratica ad sapientiā adhortatio non tam ad speculationem pertinet quam ad mores. Quibus tandem purgatus animus sapientiam à deo et scientiam prudentiamq; consequitur. Per hæc Socrates dum à sophistis exhortationē ad philosophiā que est sapientie studium, exposcere simulat, ipse interim aptissima quadam dissimulatione ad philosophandum mirabiliter adhortatur. Veruntamen nondum sophistæ exhortationem uel pro seipsis uel pro alijs saltem accipiūt, sed per solitas iterum ineptias reuoluuntur. Vbi apparet quam pertinax uel in uitijs uel in nugis semper sit ingenium uel inique natum uel perperam educatum. Inter hæc aduerte diligentissime diuinam Platonis sententiam, qua iubemur uirtutis sapientieq; consequendæ gratia perpeti non solō incommoda, iacturas, labores, & seruitutem: uerumetiam si speremus ex ipsa dissolutione nostri meliores deniq; euasuros, permittere nos illi qui hoc ipsum promiserit, excoiandos liquefaciendosq; ac penitus dissoluendos. Vbi apparet quantum animi bonum rebus præstet corporeis, & quantum probandi sint ueteres illi fortissimi martyres Christianorum. Huic illud simile: Qui animam amat suam in hoc mundo, perdet eam: qui uero hic eam perdidit, eandem in æterna uita recipiet. Proinde Socrates sophistarum captiunculas confutans, demonstrat contra sophistas facillime posse sophismata retorqueri, præsertim quia cogit eos & sibimet repugnare, & absurdissima cōfiteri. His actis rursus similem superiori formulā simulando, declarat nihil boni auditores à sophistis accipere, sophistasq; ipsos ueluti perditissimos ad bonā frugem reuocari non posse. Quoniam uero tria hæc nomina inter disputandum, sapientiā, scientiam, prudentiā, sæpe repetit, animaduertendū est, ubi obseruantius loquitur sapientiā definire diuinorū cognitionem, scientiā naturalium, prudentiam humanorum. Vbi uero minus obseruante, scientie nomine ad tria hæc significanda uti solere. Sed ubi liberius, singulis pariter pro omnibus uti. Præterea duo adducit artium genera, earū scilicet que efficiāt opera, & earū que factis utantur. Et quoniam ars que utitur alterius artis opere, tum finem illi fabricandi præscribit, tum exemplar adhibet operis absoluendi, non iniuria utentem artem facienti dignitate præponimus. Attende hic Platonem tam paruifacere facientem artē, tam magnificare utentem, ut apertissime uelit, si quis uel materias omnes in aurū pro arbitrio possit cōuertere, imò & immortalitatem ipsam inter homines cōparare, nihil sibi uel tantam auri molem uel immortalitatem nisi uti sciuerit profuturam. Attende iterum cōmunem hic oratoria artis abusum sophisticæ similem prorsus uituperari, tanquam fascinationis maleficæ speciem, ubiq; ad inficiendos perturbationibus animos uenefice contendentem. Simili quadam ratione communem poetis abusum alibi detestatur. Sed quia hic in artibus numerandis nominat dialecticam, ne quorundam more dixerim dialecticem, nam dialectica mihi latinus sonat, meminisse oportet logicā apud Platonem significare artem regulas nominum, orationum, argumentationumq; disponentem: dialecticam uero sagacem philosophantis indaginem, regulis his utentem ad rationes rerum inuestigandas, diuinarum præsertim, à quibus rerum quoque sequentium summæ rationes accipiuntur, ideoq; dialecticam plerunq; apud Platonem theologiam nobis significare. Nominat ibidem artem regiam atque ciuilem, scilicet prudentiam humani generis feliciter gubernandi. Que quidē siue in persona priuata siue publica sit, uel una uel multis, æque ab ipso tam ciuilibus quam regia nuncupatur. Huic profecto tanquam reginæ omnes subijcit facultates, que in agendo faciendoque uersantur.

tur, quibus ipsa dat leges, ac tanquam instrumentis utitur & ancillis. Subijcit similiter theologiae scientias omnes quae uersantur in speculando, ad quam haec ita se habeant, quemadmodum priuatae artes ad regiam. Quamobrem Socrates dum in ipsa formula superiori formulae rursus continuata facultate quaerit ad felicitatem potissimum conucentem, merito dimissis alijs ad regiam theologiaeque confugit, praesertim cum felicitas in optimo rerum usu consistat: haec uero rectissimum, tum speculandi, tum agendi & faciendi usum afferre omnibus per omnia studeat. Idem tradidit in Philebo, idem in ultimo Legum, idem in libris de Republica, ubi ad generis humani felicitatem futurum gubernatorem in theologia primum, deinde in ciuili instruit disciplina, asserens diuinam ipsam boni ideam, uix tandem a solo legitimo theologo percipi. ac nisi percepta fuerit, non posse quicquam uel priuatim uel publice recte agi feliciterque disponi. Quamuis autem ita sit, Socrates tamen hic inter adolescentes atque sophistas mysteria haec reuelanda non censet. Mos enim Socraticus adolescentes exhortatur solum, sophistas solum confutat, uiros denique legitimos docet. Hic ergo sub ironia atque dissimulatione eiusmodi tangit mysteria, seque simulat hesitare, & quasi inter sophistas uertiginosos pati uertiginem. Fortem uero ambigere propterea simulat utrum theologia ciuiliisque praestet felicitatem, quia neque theologiae, neque ciuili disciplina absolutam perfectionem humana quadam uia, sed diuina potius inspiratione haberi posse sepe confirmat. Quapropter non iniuria humanis diffusis uiribus, felicitatem in diuinam refert munificentiam, in quam & theologiae sapientiam & ciuili prudentiam proculdubio retulit. Eo denique pacto haec omnia nobis accipienda sunt, ut humana quidem officia mentes ad felicitatem praepararent, praecipue sub theologica ciuilique disciplina rectissime gubernata: Dei uero ipsius clementissima bonitas, summum hominis bonum per haec quasi media ad ipsum conuersis denique largiatur. Statueram hic satis honestum argumento imo uero commentario finem imponere, uerum detinet me adhuc necessaria quaestio, ad quid conducat frequens Socratis ironia, quae quidem semper Socratis bona dissimulat, saepe uero bona simulat superbiorum: & quantum semper Socrati derogat, tantum saepe superbis arrogat: atque id quidem iocis facetiisque frequentibus efficit, & sepius ultra fidem, ut in se quidem deprimendo audientes reddat modestiores: in superbis uero supra fidei modum extollendis, superbiam reddat omnibus deridendam. Profecto qui praeter modum laudantur a Socrate, si non omnino perditum sunt, rubore confusi se ipsos emendat: sin uero iam perditissimi, non ipsi iam, sed praesentes correptionis eius exemplo tam ridiculam superbiae uanitatem cautiissime uitant. Est autem Socratica ironia, res admodum artificiosa, urbana, faceta, uenusta. Tutius ueritati adstipulatur, odiumque declinat, dum & professionem apte dissimulat, & prius sibi derogat manifeste, quam uel clam derogare alteri deprehendatur: & quod maximum est in uitij corrigendis, fugit male dici notam. Per hanc utique prope huius dialogi finem sophisticae cauillationis uituperationem in tria colligit capita. Primum quod probatissimi quique nugae eiusmodi aspernantur. Secundum quod sophismata se ipsa confundunt. Tertium quod uel pueri haec tanquam leuissima biduo assequuntur. Mox a sophista descendit ad rhetorem. Uterque enim ciuilem uirtutem falso profitetur. ut scribitur in Gorgia: et sophista quidem philosophi speculationem, rhetor autem moralem philosophi disciplinam simulat procul a uero. Ostendit autem rhetores atque oratores dum se & philosophos & ciuiles simul profitentur, esse ad utrumque prorsus inutiles. Concludit postremo dialogum gemina optimaque sententia. Altera quidem, curandum magis esse ut bene sint filij, quam ut sint: atque ut illos relinquant bonos: potius quam illis relinquant bona. Altera uero, omnino esse philosophandum: quandoquidem philosophia ipsa res est diuina: neque uel ob falsos eius professores, uel ob mendaces calumniatores dimittendam esse possessionem adeo preciosam.

EVTHYDEMVS VEL LITIGIOSVS

TRANSLATVS E GRAECA LINGVA IN LATINAM A
Marfilio Ficino Florentino, ad Petrum Medicem
uirum Clarissimum.

CRITO, SOCRATES, EVTHYDEMVS, DIONYSODORVS,
CLINIAS, CTESIPPVS.

QUISNAM ille erat, o Socrates, quicum heri in Lycaeo disputabas? Equidem turba frequens circumstabat. Quare licet propius accederem audiendi cupidus, nihil tamen aperte percipere poteram. Cum uero in pedes erectus inspicere, mihi uisus est hospes quidam esse, quicum diserebas. Quis ille? SOC. De quo interrogas Crito? Non enim unus tantum, sed duo aderant. CRI. Tertius ad dexteram tuam sedebat is, cuius nomen audire percipio. Medius autem adolescentulus ille Axiochi filius, qui mihi uisus est satis admodum profecisse. Critobuli quidem nostri ferme aequalis est. Verum ille aridiori quodam corporis habitu, hic gradioris speciem praese ferre uidetur, honesta sane indole atque egregia, SOC. Euthydemus is est quem